

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33248
Nom	Art i corrents estètics contemporanis
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1012 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1012 - Grau de Filosofia	1 - Art	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
PEREZ MARTIN, M ANGELES	230 - Història de l'Art
PLA VIVAS, VICENTE	230 - Història de l'Art

RESUM

Art i corrents estètics contemporanis és una assignatura de formació bàsica consistent en l'estudi de les principals manifestacions artístiques del món contemporani i la seua relació amb els corrents estètics coetànis.

L'oferta formativa de l'assignatura es fonamenta en tres criteris:

- 1) Una història succinta de les arts visuals dels segles XIX i XX a través d'un selecte conjunt d'obres mestres.
- 2) Una anàlisi comprensiva dels llenguatges de les imatges en el context de la cultura visual contemporània.
- 3) Una interpretació crítica de les creacions plàstiques des de la perspectiva que ofereixen els texts teòrics.

L'assignatura té un enfocament humanístic idoni per als estudiants de Filosofia, tant si han cursat aquesta matèria en Batxillerat com si es tracta de la seua primera aproximació acadèmica a la Història de l'art.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'estableixen

COMPETÈNCIES

1004 - Grau de Filosofia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguem aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.
- Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.

- Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.
- Tenir capacitat de crítica i autocrítica.
- Ser capaç de comunicar-se amb experts de la seua àrea de coneixement i d'altres àrees.
- Tenir capacitat d'aplicar els coneixements en la pràctica.
- Ser capaç d'aprenentatge autònom.
- Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.
- Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.
- Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.
- Apreciar l'autonomia i la independència de judici.
- Estimar positivament el pensament original i creatiu.
- Ser capaç d'assumir compromisos socials i ètics.

1012 - Grau de Filosofia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'ensenyament secundari general, i se sol trobar a un nivell que, si bé recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat de reunir i d'interpretar dades rellevants (normalment, dins la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre assumptes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.
- Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.
- Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.

- Tenir capacitat de crítica i autocrítica.
- Ser capaç de comunicar-se amb experts de la seua àrea de coneixement i d'altres àrees.
- Tenir capacitat d'aplicar els coneixements en la pràctica.
- Ser capaç d'aprenentatge autònom.
- Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.
- Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.
- Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.
- Apreciar l'autonomia i la independència de judici.
- Estimar positivament el pensament original i creatiu.
- Ser capaç d'assumir compromisos socials i ètics.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- 1) Comprendre i usar adequadament la terminologia i conceptes clau de la Història de l'art, especialment encaminat a la comprensió i comentari d'obres artístiques.
- 2) Ser capaçs de sintetitzar i relacionar els distints períodes històrics estudiats i les seues produccions artístiques.
- 3) Ser capaç d'analitzar i interpretar una obra artística.
- 4) Comprendre críticament els distints enfocaments metodològics sobre el fet artístic a través de les obres d'historiadors i teòrics rellevants.
- 5) Conèixer i saber usar la bibliografia de referència sobre Història de l'art, així com les noves tecnologies de la informació i la comunicació de continguts artístics.
- 6) Ser capaçs de raonar críticament sobre arguments artístics i estètics, així com d'assolir la seua correcta exposició escrita.
- 7) Demostrar habilitat per a argumentar i expressar de forma coherent els continguts històrics i estètics abordats al llarg del curs.
- 8) Usar èticament la documentació en l'elaboració dels treballs personals.
- 9) Demostrar respecte de les distintes opcions estètiques, creences i ideals que s'han succeït en el temps i perduren en el present, des de postures reflexives.
- 10) Ser capaç de transmetre els coneixements adquirits sobre les obres artístiques i el seu valor cultural i estètic a altres persones.

11) Respectar i sustentar la conservació del patrimoni historicoartístic i el seu gaudi col·lectiu.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a l'apreciació de l'art modern i contemporani

¿Què és l'art? Els conceptes d'art modern, contemporani i avantguardista. Anàlisi i interpretació de les obres artístiques (introducció al seu comentari). El component subjectiu en l'art contemporani.

2. Els orígens de l'art modern: del Realisme a l'Impressionisme

La invenció de la fotografia i la seua transcendència artística. El moviment realista. Édouard Manet i l'origen de la pintura moderna. El moviment impressionista. El naixement de la modernitat.

3. Cap a una realitat més profunda: l'art del final del segle XIX

La pintura postimpressionista i els seus vessants: el formalisme de Paul Cézanne, l'expressionisme de Vincent Van Gogh. El simbolisme de Paul Gauguin. El moviment simbolista. Auguste Rodin i la renovació de l'escultura. L'expressió en l'art.

4. Les primera mitat del segle XX: l'època de les avantguardes

El descobriment de l'art primitiu i les primeres avantguardes històriques. El naixement de l'art abstracte. Les avantguardes radicals del període d'entreguerres. Art modern, realisme i compromís polític en els anys 20 i 30. L'era dels manifestos.

5. Triomf i crisi de la modernitat en la segona mitat del segle XX

Las segones avantguardes. Abstracció i figuració de postguerra: expressionisme abstracte, pop i noves formes de figuració. Abstracció geomètrica i minimalisme. La desmaterialització de l'art. Art d'acció. Art conceptual i les seues tendències. Crisi de l'avantguarda i art postmodern. Art actual. La crítica artística.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Seminaris	15,00	100
Tutories reglades	5,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	45,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Resolució de casos pràctics	15,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent persegueix aconseguir els resultats enunciats i afavorir l'aprenentatge actiu i continu de l'alumnat estimulant el seu estudi personal, la seua participació en les classes i activitats, la comprensió d'una selecció de texts historicoartístics i la realització d'anàlisis i comentaris personals d'obres artístiques.

- 1) **Classes teòriques** sobre l'art de cada moment històric, amb el suport de la projecció i comentari d'obres mestres representatives d'aquest, en les quals el professor exposa didàcticament els continguts essencials i la forma d'abordar-los per part de l'alumnat. Les obres projectades estaran disponibles per al treball posterior de l'alumnat en l'aula virtual ("Recursos").
- 2) **Classes pràctiques** dedicades a l'anàlisi i comentari col·lectiu d'obres artístiques i textos representatius dels distints moments històrics estudiats.
- 3) **Treballs individuals** consistents en el comentari escrit de diverses obres artístiques i textos teòrics proposats amb antelació perquè cada estudiant realitze un comentari que haurà de ser entregat en la classe pràctica fixada per a la posada en comú i pujat en format digital a aula virtual.
- 4) **Tutories** destinades a orientar en la redacció dels comentaris, revisar els treballs avaluats, subministrar ampliacions bibliogràfiques, etc.
- 5) **Activitats externes** que consisteixen en diverses visites a museus o exposicions obertes a la ciutat de València. Es proposarà a l'alumnat redactar una memòria breu de la visita amb caràcter voluntari. La memòria haurà de lliurar-se en paper i pujar-se en format digital a aula virtual.
- 6) **Estudi i preparació de la prova final**, fent servir els apunts presos a les classes i el manual titulat *¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos* de Will Gompertz (vid. bibliografia).

AVALUACIÓ

- 1) **Prova final escrita** sobre els continguts de l'assignatura, que consisteix en l'exposició d'una qüestió àmplia abordada en el programa i el comentari de dues obres mostrades a les classes. Es valora el nivell de coneixements adquirits, la capacitat de raonar-ne i de relacionar-los entre si i, per descomptat, l'habilitat per a exposar-los correctament. Percentatge de l'activitat en avaluació global: 50-70 %
- 2) **Control de lectura** d'introducció a l'assignatura, referit als textos inclosos en un dossier relacionat amb el tema 1 (el contingut del qual no entra en la prova final). Es fa a l'inici del curs. Percentatge de l'activitat en avaluació global: 10-20 %.
- 3) **Comentaris escrits d'obres artístiques** prèviament assenyalades pel professor, d'acord amb les orientacions que s'exposen a les classes pràctiques. Des del punt de vista formal, no han de superar les 1.500 paraules, ni el full imprès per ambdues cares, encapçalat pel nom de l'alumne i la fitxa tècnica de l'obra. Aquests comentaris hauran de ser lliurats en la classe pràctica fixada per a la posada en comú dels comentaris personals i pujats en format digital a l'aula virtual. Percentatge de l'activitat en l'avaluació global: 20-30 %.
- 4) **Crítica d'una exposició** o visita a un museu que, atès el seu caràcter voluntari, serveix per a millorar la qualificació final entre 0,1 i 0,5 punts. Hauran de ser lliurades en paper i pujades en format digital a l'aula virtual.

Observacions

- 1) Per a aprovar l'assignatura és necessari que la qualificació de la prova final siga com a mínim de 4 punts sobre 10, i que la suma del total de les activitats avaluades (prova final inclosa) siga igual o superior a 5 punts.
- 2) Aquests criteris d'avaluació s'apliquen tant en la primera com en la segona convocatòria.
- 3) La segona convocatòria consisteix únicament en la recuperació de la prova final, atès que les qualificacions obtingudes en les activitats pràctiques realitzades durant el curs es mantenen per a la segona convocatòria.

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al reglament ACGUV 108/2017 i al ACGUV 123/2020. L'ús de tecnologies (inclòs IA), que no siga prèviament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- GOMPERTZ, Will, ¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno en un abrir y cerrar de ojos, Madrid: Taurus, 2013. Manual.
- REBENTISCH, Juliana, Teorías del arte contemporáneo, València: UNiversitat de València, 2021.

Complementàries

- BOZAL, Valeriano (ed.), Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas, Madrid: Visor, 1996, 2 vols.
- CALVO SERRALLER, Francisco, El arte contemporáneo, Madrid: Taurus, 2001.
- DIEGO, Estrella de, Artes visuales en occidente desde la mitad del siglo XX. Madrid: Cátedra, 2015.
- EISENMAN, Stephen F. et al., Historia crítica del arte del siglo XIX. Madrid: Akal, 2001.
- GRACIA, Carmen, Història de l'art del segle XIX, Valencia: Universitat de València, 2000.
- GUASCH, Anna Maria, El arte último del siglo XX. Del posminimalismo y lo multicultural, Madrid: Alianza, 2000.
- JIMÉNEZ, José, Teoría del arte, Madrid: Tecnos, 2002.
- LUCIE-SMITH, Edward, Artes visuales en el siglo XX, Colonia: Könemann, 2000.
- MÉNDEZ BAIGES, Maite. Las señoritas de Avignon y el discurso crítico de la modernidad. Granada: Universidad de Granada, 2021.
- RAMIREZ, Juan Antonio (dir.), Historia del arte 4: El mundo contemporáneo, Madrid: Alianza, 1997.
- WALTHER, Ingo F. (ed.), Arte del siglo XX, Colonia: Taschen, 1999.
- THE ARCHIVE: <http://artchive.com/>
- ARTCYCLOPEDIA: <http://www.artcyclopedia.com/>
- ART HISTORY RESOURCES: <http://witcombe.sbc.edu/ARTHLinks.html>